

Litera 13

Revistă manifest

Simboluri ale Brăilei

Inaugurăm din acest număr o nouă rubrică dedicată *simbolurilor Brăilei*. Vom aborda aceste simboluri din punctul de vedere al brăilenilor. Pentru noi și pentru oraș ele sunt definitorii. În acest număr am ales ceasul din Piața Traian. Prezența lui oferind domnului Ion Bălan oportunitatea unui gând pe care îl puteți citi în pagina 4 a revistei.

Litera13 – lansare

Despre lansarea revistei
Pagina 3

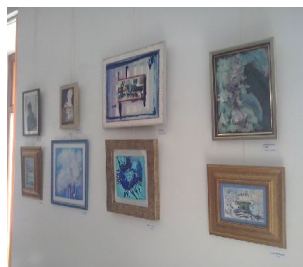
Mocanii în Câmpia Brăilei

Adriana GRIGORESCU
Pagina 5

Concursul Național de Proză Scurtă Fănuș Neagu, Brăila,

ediția I-âi, 2015
Pagina 20

Salonul de Artă Plastică Mică, Brăila,

ediția a XVI-a

Cronică plastică
Pagina 21

Condiția artistului

Alexandru HALUPA

A te naște artist este ca și cum ai încerca să împlânzești un blestem. Nu cred că există societate care să-și fi acceptat vreodată artiștii. Întotdeauna cei care s-au manifestat altfel decât majoritatea au fost alungați din Cetate. De aceea *gloria postumă* rămâne o sintagmă pe cât de tristă pe atât de adevărată.

(continuare în p 2)

Condiția artistului

(continuare din p 1)

Atunci care ar fi rolul artistului în societate? Sau artistul mai are vreo utilitate? Mai găsește el înțelegere? Întrebări cu răspunsuri foarte dificile dacă nu chiar imposibile mai ales în aceste vremuri când pseudovedetele și nonvalorile sunt promovate cu o nebună îndârjire. Și, totuși, fără acești *bieți lampagii* ne-am întoarce cu pași repezi spre Evul Mediu... Cine dorește cu adevărat să reușească trebuie să facă *ucenicie pe viață* așa cum spunea Arghezi. Mă gândesc la, Perpessicius, care aproape a orbit scriind despre opera lui Eminescu, la Luchian care, atacat de paralizie, continuă să picteze, la Beethoven care, complet surd compunea, superba *Simfonie a-IX-a* și exemplele sunt nenumărate.

Societatea ar trebui să înțeleagă faptul că artistul este o poartă spre alte lumi că *sfârșierea lui existențială* este pusă în slujba binelui și a frumosului. Ne vin în minte versurile lui Ștefan Augustin Doinaș : *Pentru zile și nopți care-mbată și dor/ pentru-un vis hărăzit s-o consume/ locuiesc într-o inimă arsă de dor/ care bate puternic în lume.*

Cred că ceea ce definește cel mai bine un popor este *apartenența la cultură la artă*. Pe pereții unor lagăre de concentrare naziste s-au găsit scrijelite... versuri! Fapt ce demonstrează că și în cele mai cumplite momente omul a continuat să spere, să creeze. Un popor care nu este însetat de cultură ușor - ușor se va stinge. Poate grija zilei de mâine nu lasă loc și unei griji pentru cultură... Vedem uimiți rezultatele elevilor de la examenul de limbă în bacalaureat, vedem uimiți cum literatura română este... ucisă, cum acești tineri au alte... priorități decât de a citi din operele lui Bacovia, Blaga sau Nichita Stănescu.

De Crăciun am primit să mă colinde trei copii de clasa a VIII-a. Înainte de aceasta i-am întrebat cum se numesc școlile la care învață. *Mihail Sebastian, Anghel Saligny și Miha Dragomir*. Am forțat nota și i-am întrebat dacă știu măcar un singur lucru despre aceste personalități. M-au privit uluiți și, parcă supărați că am tupeul ... să-i întreb așa ceva, și bineînțeles că nu am primit niciun răspuns. Măcar știau cum se numesc școlile la care - să zicem - că învață.

Poate niciodată nu este prea târziu să credem că *valorile, arta și cultura* își vor găsi locul meritat în inimile tuturor. Că va veni timpul ca artiștii chiar să poată trăi din operele lor. În ultima perioadă a vieții Eminescu trăia din chetele strânse de prieteni. Astăzi chipul lui a ajuns pe cea mai valoroasă bancnotă, pe cea de 500 de lei. Printr-o ironie greu de imaginat astfel a ajuns *Eminescu ... pe bani*.

Cuprins

Simboluri ale Brăilei - p 1; *Condiția artistului* - Alexandru Halupa - p1-2; *Litera13 - lansare* - p3; *Mărite Simbol* - Ion Bălan - p 4; *A trăi exclusiv prin literatură ...* - Virgil Andronescu - p 4; *Mocanii în Câmpia Brăilei* - Adriana Grigorescu - p 5-6; *Mișcarea literară Litera13 - prezențe* - p 7; *Semnale* - p 8, *Poezii* - Virgil Andronescu - p 9; *De ce eu? sau Culmea rațiunii moderne care naște monștri, ucigând eroi* - Armanda Filipine - p 10-11; *Alte măști, aceleași fețe* - Georgiana Tudor - p 12; *Arta și cetatea (II)* - Hugo Măcăcineanu - p 13-14; *Bijuteria preistorică - simbol al Timpului* - Ioana Grigore - p 15; *Versuri rătăcite în Balta Brăilei - cronică literară* - Dumitru Anghel - p 16-17; *Mihai Vintilă, un poet de-al lui Leonidas...* - cronică literară - A.G. Secară - p 18-19; *Concursul Național de Proză Scurtă Fănuș Neagu, Brăila, ediția I-âi, 2015* - p 20; *Evenimente brăilene* - p 21; *Cronică plastică - Salonul Național de Artă Plastică Mică* - Hugo Măcăcineanu - p 21; *Poezii - Debut - Codrina Codruța Tudoriu* - p 22; *Poezii - Costin Tudor Alexandru* - p 23; *Fluture orb* - Marin Moscu - p 24; *Când Primăvara e grăbită* - Constantin-Nicolae Gavrilescu - p 24; *Chemările - Debut* - Zeno Halupa - p 24.

Abonamente

Se pot face la redacție. 20 lei/4 numere.
Trimiteti un e-mail pentru a primi detalii.

 Litera 13
Revistă manifest

Director Onorific : Ion Bălan
Redactor șef : Mihai Vintilă
Secretar : Alexandrina Iordache

Rubrici : Dumitru Anghel, Armanda Filipine,
 Hugo Măcăcineanu, Alexandru Halupa,
 Virgil Andronescu, A.G. Secară

Editura InfoEST
Redacția : Str. Principală, nr. 2,
 Com. Siliștea, jud Brăila,
 Cod poștal 817140

Email office@infoest.ro
vintilamihai@yahoo.co.uk

ISSN 2393 - 1248

ISSN-L 2393 - 1248

Numărul curent s-a finalizat în 20 aprilie 2015
 Tiraj total 1.150 exemplare (tipar + pdf).

Litera13 – lansare

Lansarea revistei manifest *Litera13* a avut loc în sala *Fănuș Neagu* a Bibliotecii Județene *Panait Istrati* Brăila în data de 27 ianuarie 2015 la ora 17 și 13 minute.

Dan Bistricean, Virgil Andronescu, Dragoș Ionescu, Ion Bălan, Hugo Mărăcineanu, Mihai Vintilă

Ion Bălan, Hugo Mărăcineanu, Mihai Vintilă

Virgil Andronescu, Dragoș Ionescu, Ion Bălan

Epigrame

Vasile MANDRIC

create la prezentarea revistei *Litera13*

Răzbunare pe patron

Dacă ți se pune-o pată
 Sau revista-ți dă fiori
 Nu-i de-ajuns să-njuri o dată
 Ci de treisprezece ori.

Despre redactorul șef

Nu s-a supărat defel
 Are și tipografie
 Dar mașina care scrie
 E mai deșteaptă ca el.

Despre *Litera13* și primul număr

Îmi face gândul o iscoadă
 C-acest titlu de revistă
 Are o componentă tristă
 Care mușcă pe la coadă.

Sfat prietenesc

Epigrama nu e dură
 Da-i spun, ca să-i meargă bine
 Să mă-nvețe și pe mine
 Și să ia o piatră-n gură.

Virgil Andronescu, Dumitru Anghel, Hugo Mărăcineanu, Mihai Vintilă, Alexandru Costin Tudor (pe rândul de sus de la stânga la dreapta) și Ion Bălan, Dragoș Ionescu și Armanda Filipine (pe rândul de jos de la stânga la dreapta)

Foto : BrăilaChirei

Simboluri ale Brăilei

Mărite Simbol!

Ion BĂLAN

Mărite Simbol, tu care măsoară peste un secol în secunde timpul mersului prin istorie al Brăilei, n-ai obosește? Dar tu ești nemuritor? Am înțeles că ești puțin cam trist? Când privești Dunărea nu mai vezi portul plin de vapoare care pleacau încărcate cu mărfuri și altele care acostau aducând mirodenii de pe alte meleaguri la Brăila, supranumită Perla Dunării de Jos. Aici era *bursa grâului* unde se stabilea prețul pentru Europa.

Cred că ești trist când privești Marele Bărăgan cu pășunile lui din care lipsesc tot mai mult holdele, cu mirosul de pâine în spic. Nu mai vezi numeroasele turme, cu celebri mocani ai marelui Bărăgan, țărâm de atâtea mituri, legende și povești. *Bărăganul e poarta de intrare a veacurilor în eternitate* - spunea un fiu al Brăilei supranumit *Prințul Metaforei*.

La mulți ani și drum bun Mărețe Simbol, prin clipele de timp care vor bate în continuare secole în inima ta de brăilean. Un drum de secole prin istoria Brăilei *Regina dintre sălcii și salcâmi, în care au încăput aproape toate națiile și bisericile lumii* - cum spunea un alt mare fiu al Brăilei.

Mărețe Simbol, sigur va sosi curând ziua în care Brăila va redeveni Perla Dunării de Jos și poate chiar o *Capitală Culturală a Europei!* Tu, Mărețe Simbol, te-ai născut și vei rămâne în veci brăilean, în inima căruia va bate mereu în secunde mersul prin istorie al Brăilei!

A trăi exclusiv prin literatură ...

Virgil ANDRONESCU

Cunosc câțiva scriitori importanți din Brăila și din țară, dar pe niciunul nu l-am auzit vreodată spunând că trăiește exclusiv din cărțile de literatură scrise și publicate, ci din contră: atunci când vine vorba de a publica o carte trebuie să-și ... cotrobăie adânc prin buzunare. Ori să alerge, din ușă în ușă pe la dughenele așa-zis capitaliste după vreo sponsorizare de la vreun patron cu *ceva inteligență*, stare financiară bună și dare de mână.

Am început să scriu acest scurt articol gândindu-mă la un personaj de prin urbea Brăilei care, cică, s-a lăsat de meserie, tot în domeniul scrisului, pentru a-și câștiga traiul exclusiv din literatură. După cum se știe, doar câțiva scriitori români trăiesc la ora actuală exclusiv din scriitura literară. Oricum, scriitorul despre care este vorba, dă dovadă de un mare curaj și de o puternică dorință de a demonstra că este posibil să se poată...

Pe unii dintre scriitorii români consacrați îi văd destul de des pe ecranul televizorului și aceasta mă duce cu gândul că din emisiunile tv sunt posibile câștiguri bănești considerabile. Și am mai observat că și sau mai ales, în breasla scriitoricească s-au creat tabere, *bisericiuțe*, găști pe diverse *principii* și apartenențe neortodoxe, mai ales politice.

Sunt scriitori buni și foarte buni, membri U.S.R. sau nu, care ar duce o viață de subzistență dacă nu ar avea și un venit din alte munci- minimumul pentru un trăi aproape de normal. Să trăiești exclusiv din literatură rămâne pe mai departe doar un vis frumos, o cutezanță, un deziderat al oricărui scriitor confirmat de publicul cititor cât și de critica de specialitate!

Mocanii în Câmpia Brăilei

Transilvănenii au plecat să cerce rotundul lumii (Ion Codru - Drăgușanu). Și se pare că l-au găsit prin statornicia lor în Câmpia Brăilei.

Păstoritul și plugăritul sunt cele mai vechi ocupații omenesti, după vânătoare și cules. La ruinele cetății romane *Ulmetum* din Dobrogea (azi, satul Pantelimonul de Sus, județul Constanța) Vasile Pârvan a descoperit o piatră funerară, având săpată pe o parte chipul unui cioban ce poartă sarcina pe spate și cu plete lungi, iar pe partea cealaltă, chipul unui plugar ce-și ară ogorul cu un plug tras de doi boi. Pe *Columna lui Traian* se pot distinge și oi, cu lâna lungă. În cetățile dacice s-au descoperit figurine cu capete de animale: oi, vite, capre, folosite ca totem.

Biblia, cartea sfântă, vorbește despre păstorii prezenți la nașterea lui Iisus, înfășat și culcat în iesle, încălzit de răsuflarea animalelor. Prof. dr. Ion I. Ghelase a scris în anul 1938 cartea *Mocanii și evoluția lor social-economică în România*, în care arată: *Păstorii români erau un neam iubitor de frumusețile firii, răbdători, cumpătați, economi, resemnați în fața sorții, viteji când o cerea nevoia și însuflețiți de o puternică credință în Dumnezeu.*

Transhumanța lor de la munte pentru a ierna la câmpie și primăvara, de a urca din nou la munte era, așa cum a spus Mihail Kogălniceanu la Camera Deputaților pe 11 februarie 1866 ca roiurile de albine au venit dinspre munți, de au populat câmpiile noastre. Mocanii din Transilvania erau:

- bârsani (din Țara Bârsei);
- săceleni (Săcele – Brașov);
- țuțuieni (Făgăraș și Sibiu);
- din Munții Apuseni;
- din Maramureș.

Între Munții Bucegi și Munții Buzăului erau patru drumuri principale de coborâre a mocanilor spre câmpie: Valea Doftanei – Comarnic (acoperiș cei apăra pe mulgători de ploaie) – Văleni – Mizil – Brăila, Slon - Vălenii de Munte pe Valea Teleajen - Mizil – Brăila, Slon - Drajna – Grohotiș - Cislău – Buzău – Brăila.

Pentru a trece Dunărea în Dobrogea erau poduri umblătoare (caiace) pe care încăpeau în jur de 400 de oi și trecerea se făcea la Brăila – Ghecet.

Adriana GRIGORESCU

Semne ale trecerii sau popasurilor ciobănești sunt crucile, puțurile, movilele și târlele care devin cătune și sate. Termenul *mocan*, derivă din MOAKĂ, *umflătura bâtei* ce o purtau ciobanii și le servea ca armă de apărare. Mocanul era conducătorul turmei de oi. Câmpia Brăilei este partea de nord a Bărăganului (*Bărăgan*, în turca veche însemna *furtună, vârtej*), este un șes întins, întrerupt de luncile apelor Siret, Buzău și Călmățui, cu viroagele Buzoelul, Puturosul și Strâmbu.

Dunărea mărginește câmpia brăileană pe o lungime de 70 de km și oferă bogata Baltă a Brăilei.

Istoricul C. Giurescu spune: *Câmpia Brăilei este patria turmelor de oi, a cirezilor mari de vite, a hergheliilor și preucilor de cai, a vânatului de tot felul, de la dropie până la lup.*

În anul 1867 Al. I. Odobescu, cu ocazia Expoziției Universale de la Paris, a prezentat cu date statistice județul Brăila: suprafața totală era de 752.690 pogoane, din care 598.317 erau pășuni. Brăila este județul cu cele mai multe oi și vite (la păscut erau peste 500.000 de oi).

În anul 1890 sunt cunoscute în Câmpia Brăilei peste 100 de târle (așezări temporare), ce purtau numele ciobanului sau mocanului: Popa, Alexe, Jipa, Capra, Iedul, Spinul, Topor, Ciutacu, Plătică, Oancea.

Filosoful brăilean Vasile Băncilă era din neam de mocani din zona Săcele (Brașov). Tatăl era arendaș la moșia Scorțaru Nou și econom de vite, adică administrator de turme.

Pentru a înțelege mai bine formarea satelor brăilene și a transhumanței mocanilor în Câmpia Brăilei, ele pot fi grupate pe zonele principalelor cursuri de apă: Siret, Buzău, Călmățui, Dunăre (și Balta Brăilei) și în zona de șes.

În anul 1892 era un total de 54 comune și 4 plăși (Vădeni – 14 comune, Călmățui – 13 comune, Ianca – 15 comune și Balta – 12 comune).

I. Zona Siret - Buzău (Plasa Vădeni) cu 14 comune, 45 sate și 15 târle.

La Vădeni târlele se numeau Mareș și Popa; la Oancea (sat al comunei Latinu) se aflau târlele lui Soare, La Damian, La crucea lui Neacșu; la Romanu (Românu) – târta lui Ceunari (care aveau grijă de ceauțele cu lapte la fiert; la Măxineni se întâlneau *Drumul mare al peștelui, sării și vinului*, de la Brăila spre Vrancea și *Drumul boilor* (al carelor cu boi), *al lemnului, fructelor și rachiului*, de la Brăila spre Munții Buzăului.

II. Plasa Călmățui cu 13 comune și 11 sate. Călmățui este un afluent pe stânga Dunării, considerat vechea albie a Buzăului.

În anul 1840, mocanul ardelean Neagu Batogu și-a așezat târta pe Vâlceața Ciurari, unde își făceau ciurelele (sitele). În anul 1860 au construit biserica de zid cu hram Sfântul Dumitru (unul din cei doi sfinți ocrotitori ai ciobanilor, alături de Sfântul Gheorghe).

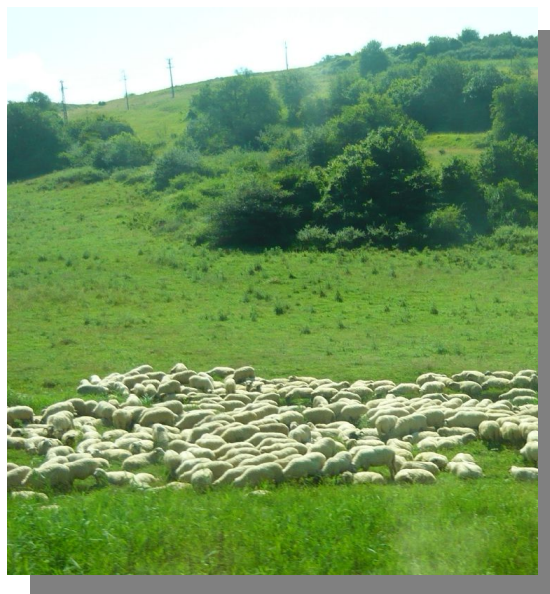
Satul Lacu Rezi are numele de la mocanul ardelean Rizea (1794). În anul 1849, mocanii au făcut o biserică din lemn și stuf, învelită cu paie cu hramul Sfântul Nicolae.

III. Dunărea și Balta Brăilei (Plasa Balta Brăilei) cu 13 comune.

Mocanii care au trecut prin aceste locuri au lăsat nouă movile și o cruce mare de piatră. Movilele erau semne de hotar și locuri de semnalizare cu ajutorul flăcărilor și a fumului în caz de pericol. Lângă ele se adăposteau turmele de oi și vite.

Satul Agaua s-a format din unirea târlelor. Mocanii ardeleni au găsit aici adăpost și pășune pentru oi în timpul iernii. Nume ca Băjenaru, veniți aici în băjenie cu turmele de oi din Făgăraș și Orzan de la Brașov.

Stanca și Stăncuța - Legenda spune că erau două surori, Stanca și Stăncuța, care s-au dus la scăldat și s-au înecat sau că Stăncuța că era fata unui târlaș, care s-a căsătorit aici și a făcut gospodărie. În apropiere sunt mai multe movile printre care și Puțul lui Pârnu.

Tufești - în sat era o cruce la care, duminica dimineața, înainte de răsăritul Soarelui veneau oamenii, ocoleau și se rugau pentru sănătate. Ciobanii aduceau oile și vitele bolnave la cruce.

IV. Șes (Plasa Ianca) cu 15 comune.

Satul Făurei s-a format pe la 1680, când au venit din Ardeal păstori cu turmele de oi. Primul mocan a fost Faur.

Salcia Tudor (satul Ariciu) - numele de Ariciu simbolizează fuga mocanilor de la munte, furișându-se cu nasul în cojoc, ca un arici, pentru a nu fi recunoscuți. Este una din cele mai vechi așezări ale zonei de șes, încă din secolul al XVI-lea. Satul era apărat de un gard înalt și des de dracilă (mărăcini țepoși), având în exterior un șanț lat și adânc, plin cu apă, alimentat de pârâul Buzău. Pe aici trecea Drumul boilor, din Munții Buzăului la Dunăre.

Bordei Verde – la 5 km este satul Șchei (Șcheaua), format pe teritoriul unor târle cu acest nume, ale mocanilor ardeleni din Șcheii Brașovului.

Se păstrează multe nume de familie din Ardeal: Bârsan, Mocanu, Sassu, Șolcan, Tănase, Vlad, Cloșcă, Cojocar...

Din cele 54 de comune existente în anul 1892 am reușit să cuprind în lucrare 39 de comune și 34 de sate, studiate din documente de la arhive. Celelalte s-au format prin eliberarea și împrumutarea țărănilor localnici (cojanii).

Membrii Mișcării Litera13 prezenți la Salonul literar Axis Libri de la Biblioteca Județeană V.A. Urechia din Galați

Mihai VINTILĂ

Membrii Mișcării Litera13 din Brăila au avut joi 12 februarie o prezentare în cadrul salonului literar Axis Libri din Galați. S-au lansat următoarelor volume: *Cronica potopului de după Dumnezeu și Foaie de observație-jurnalul unei conștiințe*, autor Virgil Andronescu; *O samă de scriitori*, autor Dumitru Anghel; *Alter Ego*, autor Dragoș Ionescu; *Fiare și oameni și Ordine în gânduri*, autor Mihai Vintilă și *Revista Litera13*.

Cărțile au fost prezentate de: Elena Ciolpanu, Lucian Pleșa, Andrei Parapiru, Mădălina Pană, Camelia Gărănescu și Cecilia Manolescu.

Autorii au citit din creația proprie. A fost introdus în program și Alexandru Costin Tudor care a delectat publicul cu câteva poezii. S-a făcut și o prezentare a revistei *Litera13* din care s-a împărțit exemplare scriitorilor gălățeni.

În final, au făcut considerații domnii Theodor Parapiru, Zanfir Ilie directorul Bibliotecii V.A. Urechia Galați și Corneliu Antoniu, președintele Filialei Sud - Est a Uniunii Scriitorilor din România.

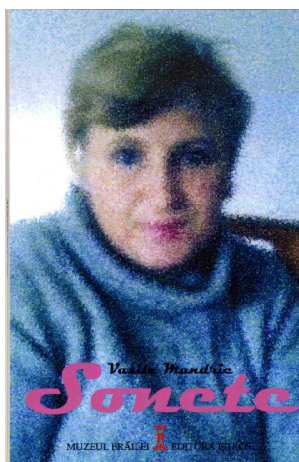
În comuna Siliștea – Litera13 prezentată la șezătoarea de Dragobete

La șezătoarea *Datini, joc și voie bună*, ediția a II-a care a avut loc în comuna Siliștea, județul Brăila în 21 februarie a fost prezentată revista *Litera13*. Membrii mișcării noastre literare Mihai Vintilă și Virgil Andronescu au fost răsplătiți cu diplome.

Primul număr din revistă a fost primit cu interes mai ales că editura își are sediul chiar în comună.

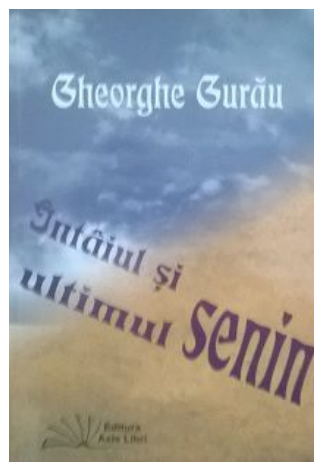
Semnale

Vasile Mandric,
Sonete.
Brăila,
Editura Istros, 2014.

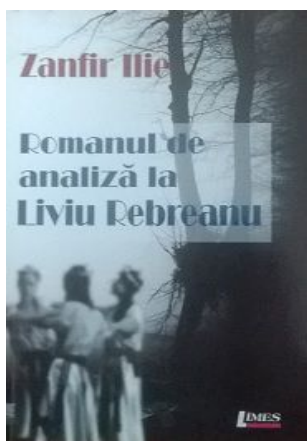
Valentina Balaban,
Pe-o clipocire.
Brăila,
Editura Lucas, 2014.

Gheorghe Gurău,
Întâiul și ultimul Senin.
Galați,
Editura Axis Libri, 2015.

Veronica Strănei Macoveanu,
Vânzătorii de iluzii.
București,
Editura eLiteratura, 2014.

Zanfir Ilie,
Romanul de analiză
la Liviu Rebreanu.
Florești,
Editura Limes, 2014.

Violeta Craiu,
Versuri rătăcite în Balta Brăilei.
Iași,
Editura Pim, 2014.

Ion Untaru,
Cele mai frumoase nopți.
București,
Editura Amurg sentimental, 2013.

Ion Untaru,
Ne-am întâlnit pe internet.
București,
Editura Amurg sentimental, 2013.

**Editura
InfoEST**

Editura InfoEST are ca scop
principal promovarea
creatiilor literare ale
autorilor autohtoni.

Vă oferim următoarele servicii :

- culegere de carte (tehnoredactare)
 - machetare de carte
 - machetare de coperti
 - machetare afișe
 - pregătire de tipar
 - tipărire cărți
 - editare de carte electronică în format pdf
 - lansări de carte
 - traduceri
- Edităm cărți în tiraje mici și mijlocii.

office@infoest.ro
www.InfoEST.ro

O aripă de cer albastru / rocă rece de alabastru

trec anii peste noi
 și piere-n noi tot timpul
 apoi se duce și ne lasă goi
 brăzdându-ne tot trupul
 din cer și până la pământ
 ne pasc dureri ne ard și gânduri
 să ne păstrăm prin veșnic legământ
 sufletul tânăr fără-de păcat și fără riduri

ne calcă viața și ne doare
 ne dor toate câte sunt
 ne iartă Dumnezeu când timpul nostru moare
 vremurile nu-ne iartă ne-ngroapă mai afund

trecut-au anii peste noi cu zor
 ne dăruie la fiecare câte-o aripă de cer albastru
 să nu-l încarcerăm în rănile ce dor
 căci el cu dalta-i nevăzută
 ne va sculpta precum o rocă rece de alabastru

ne roade timpul și spațiul tot îl soarbe
 cu trecerea-i lacustră
 prin trupul ce ne arde.

Cum e zidită lumea'ntreagă

zidită-i lumea de la temelie
 ca turnul cel ce stă grăbit să cadă
 acum mai mult ca niciodată
 se zbate gloata-n nebulie

la suprafață să răzbată

din ce în ce mai mulți nebuni
 se cațără neiertători pe alții
 cei mici și cei debili
 cu ale lor cadavre îngroașă munții

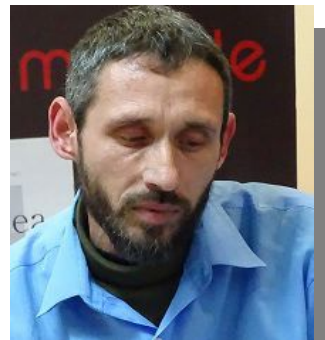
când reci când mai febrili

nebulii să privească lumea de la înălțimi
 așa cum e zidită viața de la temelii
 durere și sminteală-i cât cuprinde
 fericirea-i numai pe felii

sus e cerul rece jos iadul fierbinte

cum e zidită lumea-ntreagă
 ca și turnul cel ce stă grăbit să cadă
 de la începuturi până-n veșnicii
 om pe om se cern se neagă

să ridice viața fără temelii.

Virgil ANDRONESCU

Necunoscutul

Pe el îl cunosc -
 Se numește
 Timp.

Arestați-l,
 El e hoțul
 Viselor mele!

Puneți-i
 Numărul...infinit!

Încarcerați-l dincolo de lume!

Pe-o diagonală de x și o

am ratat marile bucurii ale vieții
 timpul nu a ucis copilul din mine
 doar l-a îmbătrânit
 ucigând copiii nenăscuți
 așa am ratat eu întâlnirea
 cu marile bucurii!...
 în timp ce-mi calibram opera
 pe-o diagonală de x și o
 bifând astfel numai Istoria Ratării Literare
 la schimb cu pierderea fericirii

...

De ce eu?

Sau Culmea rațiunii moderne care naște monștri, ucigând eroi

Minicronica unui film recent

Armanda FILIPINE

Filmul *De ce eu* regizat de Tudor Giurgiu, al treilea lungmetraj după *Legături bolnăvicioase*, (2006) și *Despre oameni și melci* (2012) este o formulă artistică, punctată cu destulă poezie foto-cinematografică de bună factură, prin care a fost redat un fapt biografic contemporan - ceea ce presa a numit *cazul procurorului Panait*.

Cu un scenariu de Loredana Novak la care a lucrat și regizorul dar, pe alocuri, și actorii din rolurile principale care au colaborat strâns cu echipa de filmare în definitivarea detaliilor care să contureze sugestiv povestea, pelicula dezvăluie în psihologie condensată, dar fidelă, povestea unui aparent eșec. Deja știm că tânărul procuror a încercat să-și facă, profesional și moral, datoria atunci când i-a fost repartizat dosarul unui coleg de breaslă.

Doi actori de la Teatrul *Maria Filotti* (T.M.F.) Brăila interpretează rolurile: Emilian Oprea pe cel al procurorului Cristian Panait (29 martie 1973 - 10 aprilie 2002) și Alin Oprea pe cel al procurorului anchetat, Alexandru Lele. Ambii reușesc să fie convingători și sinceri îmbrăcând haina personajelor, stabilind o stachetă înaltă profesional încă de la acest prim contact masiv cu pelicula (să zicem că micile contacte cu industria publicitară nu se pun...) și cu cea de-a șaptea artă. Este un succes măsurat la *Berlinala*, ediția 2015 unde filmul a fost prezentat în afara competiției, dar mai cu seamă în confruntarea directă cu publicul românesc care are ocazia să se întâlnească inclusiv cu echipa în turneul de promovare.

Tăcerea aproape solemnă în sălile (multe de spectacole ori ale Caselor de Cultură, de Cămine Culturale, nu de cinema... România fiind deja țara unde dispar iremediabil cinematografele...) unde au avut loc proiecții pentru public numeros și ropotele de aplauze stârnite la final, plus multitudinea de întrebări pertinente pentru actori și producători, spun că succesul filmului *De ce eu?* este o certitudine.

Iar întâlnirea de la Brăila, din 5 martie 2015, de la Casa Tineretului a stabilit și un palmares de suflet pentru brăileni, un al treilea personaj fiind interpretat de alt actor de la T.M.F., Liviu Pintileasa - palmares deopotrivă pentru actori, cei din film și colegii care au venit masiv să-i susțină, dar și al publicului care s-a bucurat, că de altfel, și la proiecțiile de la *Cinema City* din *Mall* să-i ovaționeze.

Mai mult decât atât, curajul lui Tudor Giurgiu de a se apropia milimetric și cu atâta sensibilitate de subiect a fost confruntat cu doi martori direcți ai evenimentelor: mama regretatului Cristian Panait și procurorul Lele au fost consultați pe parcursul filmărilor, confirmând detalii, spre a nu se aduce prejudicii adevărului faptic.

Actorul Emilian Oprea a recunoscut că emoțiile au fost uriașe, iar faptul că balconul de unde s-a aruncat Cristian Panait (? Adevărul morții procurorului va rămâne, se pare, un mister învăluit în prezumții sumbre și în aura unui complot) a fost și în film același, a pus la grea încercare nervii echipei de lucru, dar mai ales starea emoțională a personajului principal.

Scenariul, aparent cu puține detalii, spune însă destul despre un sistem politic influențabil și voit influent, despre un sistem juridic coruptibil și gata oricând să joace la comandă viețile oamenilor în dauna adevărului.

Armanda Filipine
 Revista online Brăila Chirei
<https://brailachirei.wordpress.com/>

Spun asta multe elementele artistice de gen, dar mai ales unul anume... un detaliu artistic dezvăluind fragilitatea graniței dintre bine și rău, dintre viață și moarte, dintre iubire și indiferență/ comoditate (povestea paralelă de dragoste, cu o viitoare soție care nu bănuiește totul...): zborul trist al porumbeilor – surprins de camera de filmat de câteva ori ca un joc, fără să fie însă așa – ca și nuanțele ușor lăptoase în decupaje mai mult alb-negru (Marius Panduru, un director de imagine cum rar sunt în cinema-ul românesc) din care personajele se conturează însă cu pregnanță, spunând chiar mai mult decât figura mereu serioasă, preocupată a personajului principal despre ceea ce se petrecea în sufletului său, reflectând drama interioară și fragilitatea ca individ aruncat, macerat în creuzetul unde niște forțe prea puternice își făceau deja mendrele.

Filmul *De ce eu?*, preluând o interogație retorică a personajului principal, relevă cumplit de simplu drama sa: cazul Lele i-a fost dat lui Panait pentru că... tânărul procuror părea dornic de reușite fără limite, iar unii superiori (dintre cei, evident, corupți) au marșat pe aceasta presupusa maleabilitate la corupție și minciuna; ceea ce s-a dovedit fals și, nefericit, conducător spre moarte - caz rar în viața de zi cu zi (confirmări destule și din rândul publicului spectator...), neconfirmat însă cu prea multă forță de reprezentanți ai politicului ori ai sistemului juridic care s-au aflat la viziuni.

Dincolo de toate asemănările cu adevărul cazului Panait, filmul este o autentică mostră de artă cinematografică, având – așa cum am încercat să descriu aici – ingredientele unui succes de cale lungă. În fond, călătoria unui film nu se termină, ci începe mereu și mereu, odată ce alt public, altă generație îl urmărește și încearcă să-l înțeleagă.

Știindu-se apropierea de real, peste timp oamenii vor fi multumiți – sper - și că un regizor tânăr a dorit să tragă astfel un semnal de alarmă, a îndrăznit să ridice un colț al cortinei ca să se vadă culisele unor lumi, politică și juridică, din care nu toți vor să joace mereu conform așteptărilor, ci își propun să câștige personal în dauna tuturor.

Filmul a obținut, în 14 martie 2015, *Premiul Asociației criticilor de film din Bulgaria pentru cea mai buna pelicula din secțiunea dedicată filmelor balcanice la a 19-a ediție a Festivalului Internațional de Film de la Sofia.*

Foto de la premiera brăileană, Casa Tineretului, 5 martie 2015.
 De la dreapta: Liviu Pintileasa, Tudor Giurgiu, Andreea Vasile, Emilian Oprea, Alin Oprea.

Valul de arestări și confruntări ale politicianilor cu dosare la Agenția Națională Anticorupție, care se întâmplă să fie concomitent *turneului de promovare al filmului*, este încă o confirmare a faptului că regizorul Tudor Giurgiu a avut dreptate: avem nevoie de artă și de implicarea artiștilor în viața cotidiană, avem nevoie de curajul unora de a spune adevărul, așa cum și procurorul Panait a acționat, în felul său, nereușind să aștepte un alt moment care să-i permită să lupte cinstit, cum credea, cu farsorii și mișei. În final, Tudor Giurgiu și echipa *De ce eu?* i-a făcut dreptate: l-a făcut învingător pe Cristian Panait!

* * *

În alte roluri: Mihai Constantin, Andreea Vasile, Dan Condurache, Lucreția Mandric, Sore Mihalache, Ionuț Caras, Virgil Ogășanu etc. *De ce eu?*, cu supratitlul *Singur împotriva tuturor*, este coproducție România/ Ungaria/ Bulgaria, produs de *Libra Film* cu sprijinul Centrului Național al Cinematografiei, Bulgarian Național Film Center, Eurimages, Programul MEDIA și SEE Cinema Network, cu participarea HBO România. Co-producători: Hai-Hui Entertainment, Chouchkov Brothers, Cor Leonis Films. În România, filmul este distribuit de RO Image 2000 în colaborare cu Transilvania Film. Partener: Bilet.ro.

Alte măști, aceleași fețe

Georgiana TUDOR

Astăzi am aflat povestea lui Grand Guignol. Acest teatru francez a reprezentat o atracție timp de 60 de ani prin scenele macabre, de teroare sau sexuale. A fost înființat de Oscar Metenier în anul 1897 și s-a dezvoltat sub puternica influență naturalistă.

Mulți actori au fost răniți în timpul reprezentațiilor și au circulat legende cu privire la moartea subită a unora. Locul a ajuns un centru turistic pentru Paris până când a început să se dezvolte industria filmelor *horror* cu care nu a mai putut concura de vreme ce aceste producții cinematografice amplificau efectele speciale folosite de Grand Guignol la un nivel cu totul nou.

La închiderea teatrului, anul 1962, după cea din urmă reprezentație, directorul teatrului a declarat că *Le Theatre du Grand Guignol nu mai poate concura cu mizeriile lumii contemporane*.

Și câtă dreptate!... Cine ar mai plăti astăzi ca să vadă știrile de la ora 5 pe scena teatrului când setea de morbid îi este satisfăcută acasă pe canapea, în fața televizorului. Un regizor contemporan român ca Radu Afrim folosește totuși elemente absurde din *show-biz*-it pentru a trage un semnal de alarmă, al cântălea...

De unde dorință aceasta a omului de a se îngrozi?

În Roma Antică se mergea la *Colosseum* ca să fie admirați oameni spintecați, măcelăriți, în Evul Mediu se adunau în număr mare pentru a huli vrăjitoare arse pe rug, unii își făcuseră chiar un *hobby* din a participa la execuții publice, la *Grand Guignol* se ilustra sexul și cruzimea, apoi urmează filmele *horror*.

Chiar nimic nu se schimbă? Pentru ce această fațetă a umanității? Are omul nevoie să își amintească de iad? De ce caută să se teamă? Să se sperie? La ce îl ajută? Poate vrea să se cauterizeze împotriva unor asemenea întâmplări tragice.

Omul trăiește cu mitul conform căruia dacă îi vede pe alții murind, el nu se va mai teme de moarte. Iar faptul că se adună în număr atât de mare înseamnă că are nevoie de ceilalți pentru a-și depăși teama. Suntem îngroziți, dar nu ni se poate întâmpla nimic dacă suntem împreună. De asemenea, poate fi un mod de a ne demonstra curajul, bărbăția. Sau, într-un fel, acelasi om își absolvă conștiința de propriile păcate prin comparare cu monstruosul de pe scenă.

Vrem să ne temem pentru că ne e prea frică să avem curaj...

 Info Anunțul

Vinzi și Cumperi

Anunțuri gratuite

www.InfoAnuntul.ro

Nu e necesar cont. Anunțurile apar imediat!

citeste
InfoEst

Sursa ta de informatii din zona de Sud-Est a României

Arta și cetatea (II)

Hugo MĂRĂCINEANU

Artistul este condamnat la o muncă sisifică de șlefuire permanentă a meșteșugului, obligat să-și exprime nu numai măiestria, dar mai ales trăirile, ideile, sentimentele, iar când acestea sunt recunoscute, toate la un loc ori măcar unele, atunci artistul are un public, are pentru cine crea și se simte susținut în demersul său artistic, este pentru încurajat material că și artistul este în cele din urmă un fel de negustor ce își vinde bucată cu bucată viața, sufletul pentru răsplata amară a gloriei ori măcar a recunoașterii valorii sale (cu condiția să nu rămână numai la mâna unei clientele).

Din câte am ajuns să știu pot afirma, fără teamă că am să greșesc, că un artist nu vine din neant, dar el e miruit cu har de la bunul Dumnezeu, dar se și sprijină pe un lanț de *înaintemergători*, ne apare ca un *sumum* al unor tradiții, unor acumulări tehnice și culturale, a unor interrelații socio-umane condiționate de relații psihice speciale și de capacități ieșite din comun, ale sale în primul rând și ale mediului din care accede în al doilea rând. Voi încerca să descifrez care au fost cauzele pentru care zicala *nimeni nu ajunge primar în satul lui* s-a aplicat atât de dur mediului artelor vizuale la Brăila, devenind un fel de lege implacabilă în cursul vremurilor, de unde s-a pornit și ce a favorizat menținerea unor stări potrivnice accederii artiștilor locali către aprecierea concitadinilor.

În secolele, XVII-al - XVIII-lea pictura a fost dominată în spațiul românesc de marile comenzi religioase care au făcut faimoși zugravi ca Pârvu Mutu, Grigore Zugravul și au dus la închegarea unui *stil muntenesc, moldovenesc și bănățeano-transilvan* cu puternice influențe sârbo-europene pictura laică, zugravi de subțire în *oloiu* făceau parte din *breasla năcarilor* și nu erau decât meseriași, percepți ca atare fără nicio apreciere specială. Aproape toți proveneau din pictorii de biserici și-n lucrările lor se simte stilul iconografic (vezi *Avram Iancu* de Barbu Iscovescu), iar primii pictori școlii în școlile lui Gheorghe Asachi și Gheorghe Lazăr ori sub oblăduirea lui Karol Valensthein la București și Giovanni Schiavoni la Iași, vor fi puternic influențați de neoclasicism și academism de la Academia Sf. Sava.

Clasul de zugrăvire în oloiu, danț și dare la semn de la Academia Mihăileană vor fi treptele ce duc la apariția *Academiei de Belle Arte* a lui Theodor Amann promotor al academismului școlit la Paris și deschizător de drum pentru școala de artă.

Nicolae Grigorescu vine ca un adevărat inițiator de școală, în sensul de curent, ca un distrugător de tipare, un creator ce preia natura liber, supus numai propriilor trăiri, neconstrâns de tehnică *poți să pui culoarea și cu tocul cizmei, numai să o pui cu suflet!* - îi sfătuia el pe mai tinerii confracți ce se ciondăneau pe probleme de tehnică.

Greu digerat de societatea cosmopolită, nesigură pe capacitățile ei de apreciere a unor creații originale, novatoare, dar puternic încurajat de societatea civilă și intelectualitatea școlită în Apus, Grigorescu se face eco al așteptărilor și devine *valoare națională* așa cum îl definea un ofițer de pe frontul de la Smârdan, iar replica celebră dată unui general în fața compoziției *Atacul de la Smârdan* ce arată eroismul armatei române cum suna comanda făcută de statul român, că *unde sunt generalii, ofițerii, ei n-au fost eroi?, ba da, ei, în avântul lor au ieșit din ramă*, îl definește și-l impune ca mentor pentru o lungă serie de ciraci ori simpli imitatori.

Nicu vine din copilul iconar, crește sub boltile de la Agapia, el Grigorescu dezleagă tușa, liberează culoarea de formă și ton local și-i dă șansa să se manifeste în nuanță, intensitate, strălucire și o face solistul sensibil al tablourilor.

Puternica emulație creată de *stilul brâncovenesc* și mulțimea bisericilor aduce arta, pictura în rândul maselor încă din timpul marilor citorii de la Curtea de Argeș ori a celor din Moldova, nu doar *bonjuriștii* ce băteau căile Europei de unde veneau cu eco-ul evenimentelor artistice de la Viena, München, Paris, Roma, aveau noțiuni de pictură, de artă, dar și în rândul publicului larg se dezvoltă ideea de *pictură, sculptură, artă decorativă, arhitectură*, se evoluează de la *sacru* la *laic*, de la forma tradițională artizanală spre forme culte, evaluate, personalizate.

Societatea românească ia contact cu arta central-europeană și apuseană prin intermediul importurilor, al călătoriilor, al tinerilor plecați la studii, a ziarelor și revistelor ce au început să circule și spre zona balcanică. Societatea se modernizează rapid și pe baza fundamentelor tradiționale și a câștigurilor culturale se primenește, se curăță de turcisme, se eliberează de sub tutela atotcuprinzătoare a culturii, artei și bisericii grecești și în mai puțin de jumătate de veac va accede la valorile apusene în artă, știință, arhitectură, vestimentație.

În *pictura murală* se trece de la *pictura religioasă* la *decorația murală laică*, de la *portretele hieratice ale ctitorilor* la *portretele puternic spiritualizate*, de la giubea, fes, iminei, caftan, ișlic la surtuc, cilindru, baston, ghetre cu glanț, de la clasicul- de acum, *stil brâncovenesc* la stilurile personalizate ale unor arhitecți celebri din Germania, Austria, Franța, Italia.

Efervescența culturală de după *Războiul de Independență* și cea generată de dezvoltarea economică creează în aglomerările urbane șansa dezvoltării artelor, creează publicul și starea necesară pentru receptarea artei. Același lucru se va petrece în secolul al XX-lea cu o mică întrerupere (*Războiul Întregirii*), aceeași efervescență economică generează cultură, nevoia de cultură și artă și tot în marile aglomerări urbane cu structuri aranjate, cu straturi sociale cu un statut bine consolidat, cu un sistem educațional eficient.

Dar cum se puneau oare problema pentru *raiaua Brăila*?! *Raiaua* este un teritoriu administrat direct de Istanbul, direct de vizir (prim-ministru), se supune legilor și cutumelor, obiceiurilor și tradițiilor, reglementărilor de viață de tip osmanlău. Viața cotidiană se desfășoară în ritmul și după regulile *Coranului*, nu numai în cetate ci și pe vastul teritoriu ce era aparținător raialei. *Raiaua* este o reședință, un *cap de pod* înaintat în tărâmul ghiaurilor, nu doar al Înaltei Porți ci și al *islamului*, și pentru aceasta regulile, tabuurile, spiritul *Coranului* trebuia respectat cu mai multă strictețe- acesta fiind unul din motivele pentru care multă vreme nu s-a permis altor etnii să se așeze în cetate. *Raiaua* păstra legătura cu citadela de la Măcin și cu marele centru spiritual Islamic de la Babadag, de aici își aduceau imamii înscrisurile, caligrafi, oameni de cultură, zugrăvi orfevrari, armurieri, șelarii specializați în decorarea harnașamentelor și armelor. Mobilier, covoare, haine, stoffe, mățăsuri soseau din Imperiul Otoman, *raiaua* își trăia viața dură, cazonă în ritmul dictat de politica imperiului ori de lucrările de fortificare a cetății.

Coranul interzice prezentarea în pictură a ființelor create de Alah, dar permitea caligrafia artistică, ornamentația geometrică și mai târziu florală.

Moscheea, palatele și casele turcești erau împodobite cu *ceramică smălțuită decorată, cu lemn sculptat, cu vase decorative, cu feronerie de bronz, vasele de bucătărie, vasele de bragă, limonadă, lapte, iaurt, frumos ornamentate și lustruite erau elementul pregnant al peisajului cetății* (feroneria, vasele de aramă, tablă de aramă de pe biserici, obiecte de bronz au fost rechizitionate de armată germano-bulgară – 1916-1918 – și transformate în gloanțe). Tradițiile de tip oriental, obiceiurile și ritualurile *Coranului*, arta țesutului, marochinăria, metaloplastia, decorațiunile în piele, lemn, metal, vestimentația, arta culinară, muzica, arhitectura, totul trăia, respira și urma cursul imprimat de Înalta Poartă, o părticică din viața otomană era transplantată în teritoriul raialei din inima pământului ghiaurilor.

Când li s-a permis și sub presiunea unor evenimente internaționale ori regionale, Războaiele Crimeei, conflictele cu Rusia țaristă, hărțuiala îndelungată (1714-1720) între armata turcă și armata rusească de-a lungul Bălții Borcei, în *raia* s-au așezat pe rând grecii, evreii, armenii, lipovenii și abia ultimii români. Cu toate că populația autohtonă era domi- nantă, acesteia nu i s-a permis să se așeze, era ținută în afara zidurilor și consemnăm ca pe o mare victorie așezarea bisericii *Sfântul Spiridon Vechi* lângă poarta vizirului (probabil, lângă actualul Palat de Justiție), în jurul căreia pe malul șanțului (actuala stradă *Unirii*), s-a dezvoltat un cimitir și viitorul nucleu al Episcopiei Proilaviei (Episcopia Dunării de Jos). (*Sfântul Spiridon Vechi* a fost demolată de comuniști pentru a construi Palatul Telefoanelor ajuns astăzi pizzerie și club de fițe, iar din cimitir rămăsese un singur copac, o tuia ce avea probabil 250 de ani și pe care l-au tăiat în 2014 niște indivizi dubioși și foarte nervoși cu trecătorii care îi apostrofau).

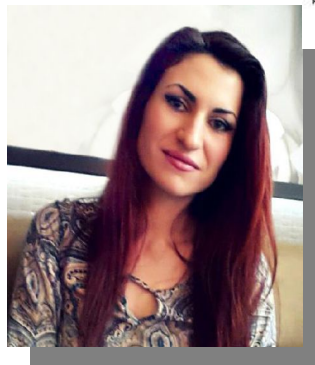
După cedarea și părăsirea raialei s-a creat marele vid, dar și marele miracol a *nimerit orbul Brăila*, un Eldorado al afacerilor, al băncilor, al bursei de cereale, iar cetatea s-a restructurat: avem cartierul grecilor, al evreilor, al armenilor, lipovenilor și tot așa mai pe margine în zonele lucrative cartiere românești care vor îngloba în timp și satele mărginașe Izlaz, Brăilița, Lacu Dulce. Atâtea etnii, atâtea religii, atâtea tradiții și obiceiuri, dar niciuna locală cu continuitate, s-a produs o fractură- nu mai era *Coranul*, dar acesta nu-i oprise și nu-i influențase nici înainte pe greci, armeni, evrei, lipoveni, români- aceste etnii își practicaseră tradițiile religioase și laice, dar toți aveau acum o singură treabă: să se îmbogățească!

Bijuteria preistorică - simbol al Timpului

Viața este prea scumpă pentru a purta bijuterii banale sau lipsite de semnificație. Dacă la un moment dat bijuteriile au fost considerate pline de farmec, de simboluri sau de magie, în prezent ele au ajuns ca oricare alt bun, vândut într-un bazar ieftin, golite de ce aveau ele mai de preț. De ce se întâmplă aceasta? Numai pentru că tendințele modei se schimbă repede de la un sezon la altul, iar bijuteria devine un simplu accesoriu, pierdut printre miile de mărfuri, realizată din mărgelile asamblate aleatoriu, zale gigantice cu luciu agresiv sau pietre combinate la întâmplare sau și din altă cauză? Aceasta nu mai are timp să primească atributele necesare unei piese originale, elaborate, gândite, care să transmită un mesaj și să aibă personalitate. Cât despre cele prețioase, valoarea lor crește proporțional cu valoarea materialelor sau pietrelor din care sunt realizate și doar atât. Este vorba despre valoarea materială, a pieței, deoarece valoarea artistică, sentimentală, simbolică se pierde odată cu apariția *replicilor* realizate de piețele de desfacere cu mână de lucru ieftină.

Printre cele mai vechi bijuterii ce au fost datate ca având în jur de 82.000 de ani, se numără și cele găsite în Maroc, în locul numit *Grotte de Pigeons* și reprezintă mărgelile executate din cochiliile melcilor Nassarius. Ele au fost pictate, în momentul realizării, cu un pigment ocru, obținut din argilă. Această specie de melci, nu trăiește în zona respectivă, ci pe o insula în Tunisia, la 1.280 km, motiv pentru care, arheologii de la Universitatea *Oxford* din *Anglia*, au presupus că aceste mărgelile au fost aduse aici cu un scop anume și că au constituit obiecte deosebit de prețioase, la vremea lor. Tot aceștia consideră că, descoperirea, a reprezentat o schimbare în progresul comportamentului uman, marcând începuturile moderne ale zonei culturale și, de asemenea, faptul că oamenii începuseră să gândească simbolic, dezvoltându-și capacitatea de utiliza ceva pentru a înfățișa altceva.

Acest exemplu este unul dintre primele apariții ale *simbolisticii* în aria bijuteriilor. Descoperiri ulterioare ale podoabelor folosite în preistorie, dezvăluie materiale ca: pietre șlefuite, cochilii, dinți de animale cu perforații, coarne sau gheare, acestea căpătând o mare importanță, ajungând până la a fi considerate ca posesoare a unor *puteri magice*. Printre acestea se numără un alt exemplu mai apropiat în timp, datat între perioadele 600 d.Hr. și 1140 d.Hr. cel al bijuteriilor de la Nan, în locul numit NAN Ranch Ruin, New Mexico.

Ioana GRIGORE

Bijuteriile jucau un rol important în manifestările sociale și culturale ale locuitorilor. Multe dintre ele erau folosite în ritualurile funerare. Altele, sub forma *pandantivelor*, au fost descoperite zidite în pereții încăperilor cu rol de *amulete protectoare* și de *adoratie* a Divinității.

Un alt trib, cel al americanilor nativi Zuni, aflat tot în New Mexico, care face parte din grupul Pueblos, prezintă o întreagă istorie legată strâns de *practicile religioase și medicinale* îndeplinite cu ajutorul *amuletelor, pandantivelor, brățărilor* și celorlalte bijuterii. În principal, bijuteriile din *peruzea, cochilii* sau *coral* erau realizate drept daruri pentru Spirite. Zeitatea asociată cu aceste daruri era denumită Femeia de Piatră sau Femeia Substanțelor Tari și se presupune că locuia sub ape. Se credea că Soarele, denumit și Soarele Tatăl se retrăgea la apus în casa Femeii de Piatră. Aceasta era urâtă în timpul zilei și foarte frumoasă noaptea. De asemenea, când se îmbăia, lăsa în urma ei cochilii de Olivella pe care locuitori tribului le foloseau la confecționarea bijuteriilor.

Prezentând câteva dintre modurile în care bijuteriile preistoriei au fost folosite, prețuite și apreciate, putem evidenția faptul că, indiferent de materialul din care sunt confecționate, complexitate, manieră de realizare, bijuteriile trebuie, mai presus de toate să aibă *sens, magie, scop*. Faptul că evoluția omului a însemnat, pe lângă alte aspecte, atribuirea de semnificații unor obiecte care aveau altă destinație originală, cum ar fi simplele pietre, este clar că acest aspect a dezvoltat în timp creativitatea și imaginația transformându-le apoi în practici precum meșteșugurile și arta. Să nu uităm acest lucru, să apreciem că acum 80.000 de ani, oamenii au văzut mai mult decât o simplă piatră și să nu banalizăm bijuteriile, distrugând tot ce au reușit ei să facă și cu care au ajuns la noi, dovedindu-și *forța, perenitatea și arta*. Să răspundem acestor mesaje din trecut și să le spunem că așa cum ei au fost începutul, descoperirea, inițierea, noi continuăm a fi *viitorul, redescoperirea, continuitatea*.

Versuri rătăcite în Balta Brăilei

Volumul de literatură *Versuri rătăcite în Balta Brăilei*, Iași, Editura PIM, 2014, 98 de pagini, semnat de poeta Violeta Craiu, recompune, din infinite nuanțe nostalgico-romantice, o lirică cu accente intimist-explozive dintr-o *geografie sentimentală*, Brăila, cu bălțile sale inundate calendaristic de curgerea neconținută a fluviului-reper, Dunărea, cu pescarii lipoveni și lotcile lor, din care se revarsă *povești de tot felul*, în drumul lor spre Delta miracolelor, până la Marea cea mare; cu Terente, haiducul, și... *tanti Elvira* ori cu Chira Chiralina, frumoasa răpită de turci, dar și cu ecouri intelectuale, de la Panait Istrati, Fănuș Neagu, Nicolae Grigore Mărășanu.

Brăila, reper istoric și artistic, cetatea culturală renăscută din *cenușa* raialei turcești, portul dunărean prosper și încă tributar unui miraculos amestec de neamuri, valahi, turci, greci, evrei, armeni sau slavi, dar și model de... *explozie* economică unde, între cele două războaie, se stabilea prețul grâului pentru Europa; orașul cosmopolit cu o viață culturală de impact, cu pecetea sa artistică marcată de marea Muzică, *mica Vienă*, cum se exprimau laudativ europenii despre Brăila, sau *napolitani* de la Dunăre, cum erau gratulați măgulitor brăilenii.

Pe acest segment spațial și cu același diapazon sentimental ar putea fi receptată lirica din volumul *Versuri rătăcite în Balta Brăilei*, ca de altfel și epicul Doamnei Violeta Craiu, dacă m-aș opri doar la romanul *Anemona*, un fascinant eseu de mare cuprindere, cu variațiuni pe aceeași temă, dragostea. Așadar, dincolo de tot acest periplu de identitate brăileană și de o anume preferință și stabilitate tematică pentru o lirică preponderent intimă și romantică: *Tainice gânduri de nicăieri... / nici de azi, nici de ieri / nici de mâine, / își fac de lucru pe inima mea* (*Cărările gândului*, p. 7), ca un crez artistic, ca o... profesiune de credință, pe care le motivează printr-un timbru programatic al unui moto, ușor prețios, mai mult de paradă decât cu valoarea unui... *amendament* de creație artistică: *Poeții nu inventează poemele / Poemul e undeva, acolo, înăuntru, / De foarte, foarte mult timp, el e acolo. / Poetul nu face decât să-l descopere* (semnat de Jan Skacel, p. 5).

În ciuda unei trimiteri, unei direcționări tematice spre o *geografie sentimentală*, cum spuneam mai sus, spre Brăila adică, cu toată fascinanta sa ipostază - livrescă mai mult -,

Dumitru ANGHEL

cartea scriitoarei Violeta Craiu este un jurnal intim de poezie erotică, pe care l-am înveșmânta în haina de ceremonie a iubirilor caste, trăite de adolescente îndrăgostite, speriate de ceea ce se întâmplă cu inima lor.. zburdalnică de ciută încolțită de gânduri din zonele cenușii ale speranței: *Strălucești... / după atâtea așteptări / amintirile / s-au pribegit / ... / Pe sub ploile toamnei / te-ai ascuns / cu fluturii dimineților târzii* (*Nostalgie*, p. 10).

De fapt, o permanentă obsesie pentru locuri știute, pentru spații uitate, mereu rememorate, ca o nevoie de echilibru: *Mi-e dor de o deltă / pe care n-o știu; / ... / Dunărea sapă adânc și nemilos / anafoare / pământ și ape și eternități* (*Mi-e dor*, p. 14), care fac din poezia Doamnei Violeta Craiu pretextul unei nevoi de regăsire, cu vocația unui discurs manierist, intelectualizat: *Am cărat poverile / un vis neîmplinit, / dar lupta este pierdută pe toate mările / pe care nu le-am colindat* (*Nimeni nu vine*, p. 16).

Ca și o incredibilă undă de tristețe, și neșansă, și nenoroc, și toate la un loc... își face loc în poezia, aparent elegiacă, a poetei, în ciuda faptului că făptura sa civică irumpe de optimism și adrenalină nestăpânită: *Amintire, / cuibărită în inima mea, / ... / Amintire / zăbovind în pereții / clădirilor de cărămidă din port / marinarii nu mai vin / nu mai pleacă / vapoarele au ruginit* (*Amintire*, p. 18), într-o secvență, alta decât a întregului volum, cu trimitere spre impasul economic în care se zbate orașul natal prosper de altădată...

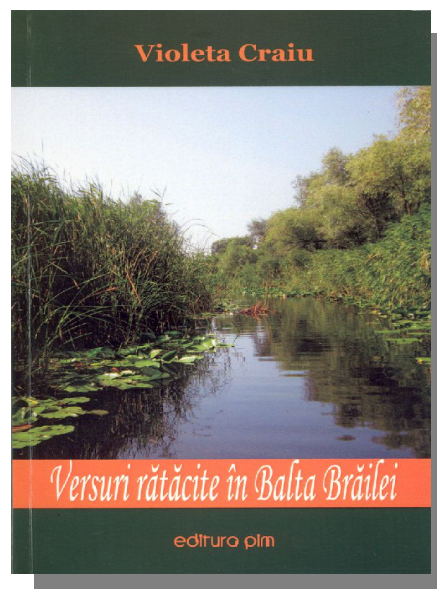
Dar e doar un *intermezzo*, pentru ca să se întoarcă la poezia de dragoste, cu toată tevatura jurămintelor pierdute în uitare, din care n-a mai rămas decât patosul unui repaus: *Mi-ai spus să-mi aduc aminte de tine / când singurătatea îmi umple paharul cu silabe / ... / Mi-ai spus că întrețin speranța / în nopțile negre / ca niște jumătăți de uitare* (*Mi-ai spus...*, p. 23)

ca mai apoi, să se contrazică și să anuleze toată revolta unei iubiri neîmplinite, într-un poem de-o sinceritate angelică, patetică și provocatoare: *Dacă are vreo importanță / scriind chiar te iubeam... / Sunt foarte ostenită de lume / ... / Uneori doar trăiesc / uneori – ca și acum - / îmi e dor și am nevoie de tine / dacă are vreo importanță...* (*Dacă are vreo importanță*, p. 25).

Tonalitatea, și ideatică, și sentimentală, este mereu alta în volumul *Versuri rătăcite în Balta Brăilei*, ca-ntr-un pizzicato de vioară, o poezie de dragoste... în disperare, pe motivul metaforic al Deltei, al spațiului acvatic, misterios și sălbatic, cu legile nescrise ale... *necesității și întâmplării: Ciudat drum ai ales: / barca nu te mai ține, se clatină / și malul se surpă* (*Când te văd venind*, p. 28); ca un *cântec de lebedă* și o nostalgică serenadă, într-un *passo doble*, din care nu se mai întrevăd nici echilibrul și nici speranța: *Ascunsă în noi mai tremură emoția / așteptarea, visarea / mereu ai dus semnul tristeții* (*Cuvântul acela așteptat*, p. 30); asemeni unui *Cântec disperat de singurătate*, de la pagina 31, pe acordurile unui menuet, *Pe un plâns de vioară, / un destin fără pereche* (op. cit.).

Rareori ni s-a întâmplat să citim o poezie de dragoste pe un *tempo vivace* atât de acut, ca într-o *Cavaleria rusticana* și pe ritmicitatea năucitoare din *Dansul săbiilor* haciaturian: *chiar dacă știai că te iubesc / și știai / chiar știai și știai...* / *așadar* (*Iubirea, un amurg depărtat*, p. 33). Poeme de dragoste, de dragoste rănită, peste care se așterne, ca o *terapie* în degradare, o melancolie învăluitoare: *Iubirea noastră a rămas între gânduri / ca o metastază diagnosticată* (*Ploi în amurg*, p. 39), din care se ivește, se întrevăde optimistă speranța, ca un surplus de vitalitate: *Printre gene / sub masca unei stinse iluzii / o jumătate de zbor / în dorul de tine* (*Dorul de tine*, p. 41).

Există în tot volumul de versuri semnat de poeta Violeta Craiu o încrâncenată nostalgie pentru iubire, ca ideal absolut, neatins, pentru că: *Te-am îmbrăcat în secunde / de pe cadranul tuturor ceasurilor / de pe continentul / în inserare*; ca o șansă pierdută: *Și am rămas în brațe / doar cu neîntoarcerea*; și ca ideal de neatins: *Te-am iubit nebunește / evadând din zodii / ce nu mai aveau loc* (*Te-am iubit nebunește*, p. 57). O iubire devoratoare, ca o obsesie: *puterea de a supraviețui / plânsul în hohote, / despărțirile și speranța* (*A fost cândva*, p. 65); *dintr-un poem râvnit / cu nume de zeu* (*Pas de deux*, p. 67).

Poeta Violeta Craiu este atât de sinceră în explozia sentimentală din acest volum de versuri, de la idila ingenuă la... *crima din iubire*, încât se apără decent de riscul inevitabil al desuetului prin sinceritate totală. Eroii, lirici, ai poemelor sale, iubesc pătimaș, pământean: *Trăiesc fără speranță, / gândurile au luat-o razna; / ... / nu mai pot dormi, / tâmpile îmi zugrăvesc, / nici razele soarelui / nu mă mai încălzesc* (*La vecernie*, p. 70) și tranșează brutal, fără rezerve, orice compromis în iubire, în iubirea curată: *Încerc să mă vindec / de iubirea celui de-al cincilea anotimp / dacă privesc în urmă / nu m-aș mai întoarce la tine* (*Nu mai respir*, pag. 71).

Poeta Violeta Craiu se abate puțin, spre finalul volumului său de versuri, cu rezerve și cu o elegantă scuză de om educat, de la tema sa predilectă, iubirea, ca să-și impună punctele de vedere în materie de... *implicarea poetului în viața cetății* și de rolul poeziei ca terapie socială: *Am învățat să rezist / strângând din dinți / să îmi doresc să fiu dincolo de orizont / lângă poezie* (*Erată*, pag. 74), poate și pentru că: *Poetul nu mai vrea nimic: / El cântă lumea în care trăiește* (*Poetul nu mai vrea nimic*, p. 75).

Versuri rătăcite în Balta Brăilei, un Imn închinat zeului Eros și confratelui său latin, Amor, pe acorduri, când vivaldiene, pentru feeria începutului de idile pastorale, când pe ecouri de viață lungă și tihnită dintr-un paradis natural, Delta Dunării și copilul său de suflet, Balta Brăilei; o poezie de dragoste, de la pudoarea adolescentină a idilei nevinovate, la adrenalina erotică aproape de colaps.

Mihai Vintilă, un poet de-al lui Leonidas...

Mihai Vintilă – Fiare și oameni, Iași, editura Pim, 2012... și nu numai.

Este vorba de Leonidas, regele acela spartan care împreună cu alți 300 de soldați ai cetății, au rezistat unei armate mult mai mari, până ce au fost învinși...

Spun acestea deoarece Mihai Vintilă a optat pentru o expresie cu adevărat laconică, considerând că în lupta cu oamenii, fiarele, poezia, demonii existenței, Cuvântul poate învinge și fără a se înmulți excesiv pe foaia cărții. Spune de la început, parcă răspunzând aroganței Cuceritorului: *Sunt ce am fost să fiu/ Nici mai mult/ Nici mai puțin/ Nici mai plin/ Nici mai pustiu/ Sunt eu.* (p.12).

Din multe puncte de vedere este un anti-calofil aproape fanatic, sesizând până și pragmatismul de a fi al cărților: *Trăiesc sorbind din cărți/ Știința de povață/ Le folosesc/ Și-n părți/ Parcă mai am o viață...* Nu-i este teamă nici de un deget acuzator, pe care este tatuat că nu este nimic nou sub soare: *Se trag sfori/ Sunt sfori/ Lumea e o întreagă/ Sală de teatru/ Păpușari vechi, păpuși noi/ Și vinovați sunteți voi.* (p.15).

Jurnalismul căruia îi este îndatorat îl ajută practic să inventeze editorialul haiku, operând însă și cu versul de dragoste, de prietenie, de empatie cu orice ființă. De pildă, poemul *Porumbelul la final: Zburai/ Și gândul ți s-a dus/ Când/ Umplut de durere/ Lipsit de voință/ Fără putere/ Nu mai erai/ Ființă.* (p.19).

Cu o falsă răzgâială, uneori doar constată: că răutatea crește în oameni, că se minte... Virgil Andronescu scrie în postfață că este o carte scrisă cerebral, în care sufletul abia că a avut ceva de spus... Că ar fi o carte scrisă de un economist. Dar să nu uităm ce înseamnă *economie!* Mai că aș sublinia că, de fapt, cunoscând drumul spre ordine și armonie, sufletul poetului a făcut un experiment, un număr de circ pentru oamenii din fiare și fiarele din oameni (poemul ce dă titlul cărții explică mai bine!), cu un dresaj de inimă ce vrea să plece, cu salturi mortale ale *gândurilor de noapte*, în care clownul este obligat să intre în arenă gol-goluț, urlând că și el și moartea sunt goi, că truismele pot fi și ele poezie, zâmbind pentru o veșnicie în fotografii mereu uitate, pierdute, distruse...

Căutând Culoarea, o mai găsește în *Vise* (în *Soarele la asfințit*, p.34). Poetul mai omagiază și *cuvintele din gânduri/ ce nicicând nu vor fi spuse* (poate nici de unii dintre criticii literari), și transformarea unului în doi, această posibilitate, ca și posibilitatea unui alt fel de a

A.G. SECARĂ

fi iubire, ca și miile de povești care așteaptă să fie spuse, ca și memoria poetului Adrian Păunescu.

La urma urmelor, Poezia lui Mihai Vintilă este o pledoarie pentru o poezie a normalului, în care metafora, ca experiment, este pusă bine dincolo de granițele posibilului, o poezie *despre normal că e normal*, despre Poftă ca element filosofic, *pofta de a fi normal* într-o lume de oameni născuți poeți! Dacă vrei, este un alt fel de Oblivion acum întâmplător la Siliștea (aici e referire sigură la poemul *Poftele la Siliștea*), întrebându-se, cu sau fără Săgeată: *Să fie aerul/ Să fie gândul/ Să fie locul/ Care-i al meu?* (p.42)

În poemul *Muzica* se și auto-ironizează, în *Cuvinte dospite* este hiperlucid scriind despre răsuflarea cozonacilor, un ciclu de poeme observă decăderea cetății, dar și eternitatea măsurată de ceasuri mai mult sau mai puțin celebre.

Prezentând fără iluzii *nimicul ca nimic*, pe Mihai Vintilă l-aș apropia (deși ar trebui să mai citesc o dată scrierile acestea ale franțuzitului) de *Elegiile pentru ființe mici* ale lui Eugen Ionescu, în fapt tot un experiment avangardist și ele. Poate *realitate de-o țigară* (p.56): *Când fumul îl tai cu drujba/ Și berea vorbește în tine/ Orice tâmpenie spusă/ E numai de bine.// Dar timpul sedimentează/ Ce a fost în acea seară/ Ce-ai spus nici nu mai contează/ Realitate de-o țigară.* Sau realitate de cărți necitite, după cum se numește poemul învecinat.

Spuneam de editorialul haiku. Iată un bun exemplu în textul *Cum construim: Dăm prin gropi/ Facem gropi/ Brăila e arătură// Reconstruim tot ca proștii/ În același timp/ Și când e să fie gata/ O luăm de la capăt// Nu suntem mintea/ Ci lopata.* (p.58). Scriind și pentru unele *creiere netede*, autorul își asumă un risc oarecare, de criza care a fost și poate mai este, invocată la p.82, deoarece, nu-i așa, *Spoliați la maxim/ Înghițim din greu/ Drepturile noastre/ Sunt zero mereu*, după cum se încheie cartea care, în lumina cărții care a apărut după aceea, ar fi despre o oarecare dezordine, nu a gândurilor, ci a lumii în care trăim.

**

Placheta la care ne refeream mai sus este... *Ordine în gânduri*, Iași, editura Pim, 2013, care a urmat volumului *Fiare și oameni*. Observând în continuare haosul unei lumi contemporane, autorul decide în contra-partidă să-și pună ordine în sus menționatele gânduri, lăsând loc și *faptelor rele/ ce vor veni*. Hotărârea este luată în 16 noiembrie 2012.

Dacă reușește, între *visare* și *constatări* în aproape aceeași linie ideatic-protestatară, (poate) ecou al *Sarmalelor reci (Țara te vrea prost*, dar poetul, cu tâmplă strivită, observă *Minciuna guvernantă* iar nu pe Mary Poppins, deși face și ea *minuni!*), rămâne să hotărască judecata cititorului, tonul sceptic și pesimist ridicând însă ode Cuvintelor care ne pot aduce Lumina, poate cea de la capătul tunelului. Mai că ar ridica și piatra, și piatra-cuvânt (p.14), disperat de observația faptului că în noi, ca într-un S.F., s-ar fi strecurat *altcineva* (p.16).

De fapt, pe de-a-ntregul plachetei continuă alternanța pesimism-optimism, că privighetoarea ar putea veni, deși nemurirea sufletului nu ar putea fi înregistrată; că resemnările mai pot să și explodeze, ca mămăliga, Ordinea silabisind următoarele *Drumuri și flori: Pași în vise/ Gânduri/ Abisuri/ Drumuri și flori/ Peste orori./ Ordine-n toate/ Șoapte-n păcate/ Petale de flori/ Drumuri prin noi*. (p.23). Câte un amănunt familial aduce un plus de tensiune vizavi și de psihologia poporului nostru: *În țara tatălui/ De sânge/ Eu sunt străin/ Celula mea/ Nu-i dependentă/ De vin*. (p.26)

Candoarea poate salva timpanele pe care speranța pare să le crape (în viziunea autorului, evident): *Am visat/ Că aveam un dictator luminat/ Care a închis crâșmele/ Pentru librării/ Și cărțile au început a curge/ Prin mințile oamenilor...* Fericirea mai vine și ea buluc (p.30), sfărâmând Viața, dar și împărțind și abecedare de vise în care poți silabisii o inedită conspirație a cavernelor (p.34), condusă în secret de un păcălici hăhăit.

Finalul parcă dă în cloct la propriu, deși capacul este la fel de prudent literar pus, poate *Dâra*, penultimul poem (p.45), rezumând o epocă: *Ploaia ce linge pantofii/ Se scurge/ Și-n dâra ei,/ Schiloadă,/ Realitate de-o secundă,/ Cârpa*, adăugându-se celebrei hârtii igienice a lui Victor Rebengiu...

Finalul este *Ieșirea din vis: Se face greu/ Și ea/ E, uneori, mai rea/ Ca visul însuși...* Literar sau nu. Oricum, vorba autorului din final, este un experiment liric simplu și tăios ca un bisturiu, grafica din *Ordine...* completând fericit vorbele...

A, și să nu uităm că la acest al doilea volum, moto-ul cărții este al lui Buddha: *Suntem ceea ce gândim, tot ceea ce suntem ia naștere din gândurile noastre, cu gândurile noastre construim lumea*. Cu alte cuvinte, lumea este oglinda interiorului nostru și dacă nu ne place ce vedem, zeii înțeleg de ce...

Noi apariții la Editura InfoEST

Mihai Vintilă, *Adevăruri mari scrise cu litere mici*, 86 pagini A5, Siliștea, Editura infoEST, 2015.

Ion Bălan, *Teatru – Din bogăția spirituală a Brăilei și a marelui Bărgan*, 92 pagini A4, Siliștea, Editura InfoEST, 2015.

**Concursul Național de Proză Scurtă
Fănuș Neagu, Brăila,
ediția I-âi, 2015**

Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila, în colaborare cu Consiliul Județean Brăila, Primăria Municipiului Brăila, Muzeul Brăilei *Carol I*, Inspectoratul Școlar Județean Brăila, Uniunea Scriitorilor din România, filiala Sud-Est și Școala *Fănuș Neagu* Brăila, organizează Concursul Național de Proză Scurtă *Fănuș Neagu*, Ediția I-âi, 2015.

Inițierea concursului este prilejuită de comemorarea a 5 ani de la moartea scriitorului Fănuș Neagu (24 mai 2011), unul dintre cele mai importante nume ale literaturii române. Personalitatea sa extraordinară poate fi un model pentru noua generație și constituie un punct de plecare pentru implicarea tinerilor în manifestarea talentului lor literar.

Concursul se organizează pe secțiunea *proză scurtă* și este deschis tinerilor cu vârsta cuprinsă între 11 și 25 de ani. Textul lucrării va fi *tehnoredactat în limba română, fontul Times New Roman, cu diacritice, mărimea caracterului de 12*. Manuscrisele vor avea menționate pe prima pagină, în colțul din dreapta sus: numele și prenumele și datele de contact: *localitate, județ, adresă de email, telefon*; pentru elevi se vor specifica și *școala, clasa, numele profesorului coordonator*.

Autorii pot participa cu cel mult două lucrări, *nu mai mari de 15 pagini, format A4*. Lucrările, însoțite de *fișa de înscriere*, vor fi trimise doar electronic, pe adresa de e-mail *concurs_fanus_neagu@bjbraila.ro* și *concurs_fanus_neagu@gmail.com*, până la data de 30 aprilie 2015, inclusiv.

Juriul va fi constituit din *scriitori, critici literari, profesori*. *Președintele de onoare al juriului* va fi *Anita Neagu*, fiica scriitorului.

Premiile vor fi acordate pe secțiuni și vor consta în *bani și cărți*. Premiarea va avea loc la Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila, în data de sâmbătă, 23 mai 2015. Lucrările vor fi publicate pe *site-ul* concursului și în volum la Editura *Proilavia* a bibliotecii.

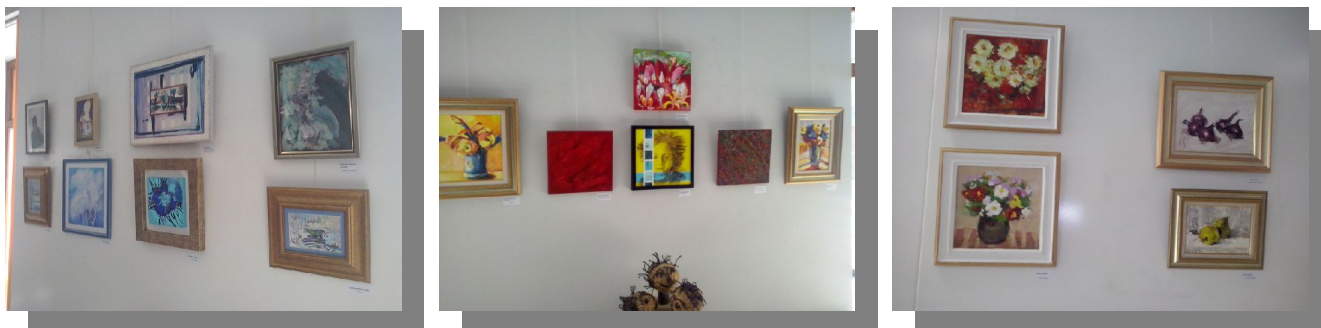
Concursul nu implică taxă de participare.

Toate detaliile referitoare la organizarea manifestării (participanți, redactarea lucrărilor, juriu, premii, etc.) sunt cuprinse în Regulamentul de participare.

Informații suplimentare se pot obține de la șeful serviciului Relații cu publicul Domnul Claudiu Brăileanu telefon: 0239/61 95 90, int. 114 sau la adresa de email: *concurs_fanus_neagu@bjbraila.ro*. Coordonator al manifestării, Dragoș Adrian Neagu, Manager, Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila.

Evenimente brăilene

Brăileanul Nicolae Cristache a lansat un nou volum intitulat *Hitler sunt eu* la Editura eLiteratura din București în care abordează istoria dintr-o perspectivă personală • Violeta Craiu revine în atenția cititorilor cu volumul de poezie *Versuri rătăcite în Balta Brăilei* apărut la editura Pim din Iași • Alexandru Hanganu ne uimește cu un nou material umoristic intitulat *Proezii* apărut la editura Centrului de Creație Brăila. La fel de umoristică a fost și lansarea • Am apreciat expoziția documentară dedicată scriitorului Corneliu Ifrim de la Biblioteca Județeană *Panaït Istrati* din Brăila • Valentina Balaban a adus în fața iubitorilor de poezie un nou volum intitulat *Pe-o clipocire ...* apărut la Editura Lucas Brăila • la Casa Memorială *D. Panaïtescu Perpessicius* din Brăila a avut loc vernisajul expoziției *Eminescu să ne judece* - grafică semnată Constanța Abălașei-Donosă • 30 ianuarie - în sala *Studio* a Teatrului *Maria Filotti* Brăila a avut loc a IV-a ediție a Galei Culturii Brăilene. Organizată pe 12 secțiuni în cadrul ei s-au acordat diplome de onoare și trofee de excelență. La secțiunea *Cultură scrisă* domnul profesor Dumitru Anghel, membru al redacției noastre, a primit diploma de onoare • Gheorghe Gorincu a lansat la 89 de ani volumul *Personalități în formare* la editura Lucas din Brăila.

Cronică plastică

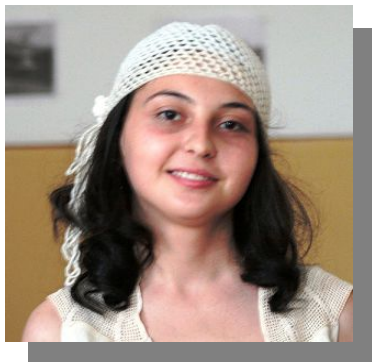
Salonul Național de Artă Plastică Mică

Hugo Mărăcineanu

Anul acesta au expus 175 artiști din toată țara și din Republica Moldova, 235 de lucrări de pictură, grafică, sculptură, fotografie, arte decorative, în Galeria de Artă din Calea *Galați* nr.2 și Galeria *Gh. Naum* a Muzeului *Carol I*. Având o mare cantitate de lucrări și mulți expozanți din toată țara, putem lua pulsul artelor plastice la ora momentului și constat cu bucurie eliberarea de sub tutela *abstracționismului*, întoarcerea spre temele tradiționale și eterne ale artelor plastice: omul și lumea lui materială și spirituală, natura, obiectele și lumea ideilor, lumea filosofică.

Constrânși de limita maximă (30 cm latura mare, severă, accesați pe internet, jurizați și acceptați pe imaginile virtuale, am avut surpriză plăcută ca să fim impresionați și mai mult de imaginea reală a lucrării; artiștii s-au supus acestui tip de jurizare și nu putem să ne îndoim de buna lor intenție căci aceluiasi sistem s-au supus și nume necunoscute, dar și artiști de marcă ai momentului care au venit să expună alături de unii mai puțin cunoscuți ori de debutanți. Spuneam că putem să tragem concluzii asupra etapei în care ne aflăm, că iată sunt semne de preluare a simbolismului și forței cromatice a lui *Țuculescu*, că artiștii acordă o mare atenție mijloacelor plastice ca purtătoare de sentiment, dar și de sensuri abisale, că fiecare se duce spre ce este el, că aproape toți au înțeles că nu e de ajuns doar să epatezi publicul, că înainte de orice trebuie să te exprimi, că dincolo de *culoare*, *tehnică*, *volum*, *spațiu*, *perspectivă*, este omul, este taina.

Multe lucrări fac trimitere către o lume abisală (o fi un rest, un ecou al *abstracționismului*?!), către o arie a intangibilului *sacru* sau *profan*, *mistic* sau *mitic*, să fie o nouă direcție către care merg artele plastice românești?! Cine știe?! Noi vrem să știm și de aceea avem nevoie de aceste manifestări, de aceste întâlniri, de schimburi cu alte orașe, de tabere de creație, de ieșire spre ceilalți și în lume. Ne aude cineva?! Nu, nu ne aude, căci și anul acesta artiștii s-au zbatut singuri, cu un buget zero, punând mână de la mână pentru un protocol minimal. Dar U.A.P. din România, Filiala Brăila, a dus veste în toată țara, și prin NET în lume, că noi suntem, că facem artă și sperăm să fim cunoscuți și la noi acasă.

Debut **Litera13**
Revistă manifest

Codrina Codruța TUDORIU

Cancer

-Uite, el te ține minte și-acum.
- Adevărat?

În frizeria cu tapetul portocaliu
așteaptă întotdeauna un prunc gata să
adoarmă,
cântărind cu mirare ceasul care trebuie tăiat
până la piele
se ridică solemn, poruncește grav ritmul
sufletului-
își deschide brațele.
Între cotorul mărului și pleoapele căzute în
palmă
numai un gând de creiere putrede
stins cu miere și nume simandicoase.
avortat într-un eseu descurt,
nodul degetelor se face vinovat de nenoroc,
carapace învârtită în osul broaștei de mare
eu am fost la bancă și am deschis conturile
lui eros, amețit de suspine
luni,joi, miercuri sau vineri fără marți
între orele cupidon și thanatos.
e un soi de șmecherie în iubirile astea: aici
vezi, aici nu mai vrei să vezi,
cam atât. nu știu să cânt.am învățat să
desenez bastonașe din burta câinelui
nu te sfii! Oameni suntem toți!
credință.

vis:11:50, cerneală
nume, haos, timp, fluture.
-hei! ce a fost?
-mmm. se putea mai bine.
-ce spui?
-ah!
-asta numesc eu viață!
motoare, pod, masă, lumină, stradă, felinar...
așa să fie, de azi, în 16, 17 chiar 19 zile.
de necondamnat. vis.

Ioana în așteptare, piatră în casă

aproape că am plâns

probabil că ai petrecut strașnic
de acum zâmbitor și bărbat
declanșezi în mine întregul sistem al
corporațiilor de fluturi
tulburat de forțe naive peste puțință
în diezuri simple
și note elegante de jazz sau blues
Ioana umblă nebună printre pânze și salcâmi
căutându-te din piatră în piatră
crucile fantastice- sunt însemnările secrete ale
Ioanei
creație selenară în căutătoarele și minunatele
galaxii
zei japonezi în leagănul cu îngeri
Ioana așteaptă, cu bătăture în palmele seci
și guri mari de oxigen și mucegai în genunchi
cu oameni și pescăruși înotând
ceai de mentă...
nu dormim

ferestrele respiră aerul sărat
strânge-te în burtă și cheamă-mă către tine
suflete-n foarfece.

Cameleon

*Ia te uită la macii mei! Azi e zi de primăvară
adevărată...*

m-am gândit la tine
ca la copiii copiilor mei
cu gândul din șapte în șapte minute
să nu cumva să mă sufoc am visat un înger
noaptea trecută pe la patru cu noaptea în cap
deci
parcă somnul a fost mai profund
în lumină, omul se cunoaște cel mai bine
am adormit încălțată două nopți la rând
am păstrat florile și când mi-ai făcut cu ochiul
răsfoiam
albumul cu poze

ambalajul de la ciocolată era moale
ana m-a întrebat dacă îi dau voie să se cațere
urcă-te greu să o faci să tacă
cum exersezi ieșirile
și sărutul cu ochii închiși
Teo m-a adus acasă mai târziu
decât de obicei din pandișpan
răsăreau fluturi albaștri cu ochiul ca la
bufnițe, toamna.

niciodată n-am să ghicesc
ce e între tine și tine.

Moto: *Același și mereu altul...*

Fizică literară

privite prin prisma clepsidrei
cuvintele sunt nisipul
ce transpune grafic timpul
și cuantifică punctul EU...

punctul TU... punctul EU...
Distanța este o dreaptă
între două puncte
care așteaptă
să fie unite
printr-o linie temporală...

Înspre roșu și violet

Cuvintele se deplasează înspre roșu și violet
și, probabil,
dincolo de universul palpabil.
Temporală oglindă a ideii portret
Cuvintele sunt
eternă idee...

Cuvintele se deplasează înspre roșu și violet
într-o tainică cheie
a formei idee,
diamant
în neant...

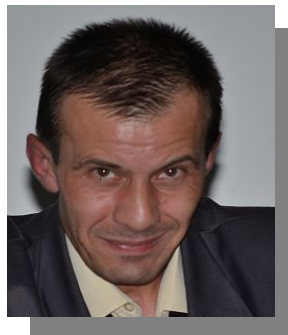
În spațiul secunde
și, probabil,
dincolo de universul palpabil,
cuvintele se deplasează înspre roșu și violet...

Ochii poetului

Ochii poetului mă privesc din umbra cuvântului
într-un dialog dincolo de timp și de moarte...
Undeva
Principiul incertitudinii al lui Heisenberg,
asemenea unui aisberg,
plutește între două universuri
pe calde și suave versuri...

Portret XI

Poezia mea nu este a mea,
ea se naște singură
și zboară singură
fără să cunoască înălțimea zborului,
atunci când simte nevoia să se nască
și să zboare
asemenea unui vultur anonim
căruia eu încerc să-i conturez aripa...

Alexandru Costin TUDOR

Eclipsă

Încerc să privesc soarele printr-o piatră...
Ochiul meu eram eu,
eu și pământul...
Piatra părea fața nevăzută a lunii,
condensată într-un punct de materie...
Mâinile, ah!... mâinile mele
prea lungi sau, poate, prea scurte
erau urme de pași în valsul gravitației...

Tu mă priveai cu îngăduință și curiozitate
ascunsă în firida unui nor.
M-ai întrebat: ce fac?
Ți-am răspuns simplu:
Încerc să privesc soarele printr-o piatră...

Sclavia cuvintelor

Sunt sclavul cuvintelor...
și, pentru timpul prezent
este suficient...

Dacă civilizația umană
ar fi...
ar fi o civilizație evoluată,
de telepați
visători arzând printre stele...
atunci...

Atunci cum am *scrie*
Poezie?

Portret XX

Cu ruleta într-o mână
și conștiința în cealaltă
am plecat să măsoar forma.

Primăvara-mi zâmbea
ținând de un capăt al ruletei,
2 metri, 3 metri, 5 metri...

până când m-am oprit să o respir...

Fluture orb*Marin MOSCU*

Înfășor necuprinsul în vis,
 Căprioarele sunt piele pe câmpie,
 Privesc lumea ce trece în scris
 Cu stelele din noi în poezie.

Izbesc fereastra curată, fluture orb,
 Trec îndurând nerăbdarea
 De-a vopsi cu cretă un corb
 Ce-și pronunță în cer înmormântarea.

Zdrobesc fereastra ce minte cuarțul
 Tăind infinit adiere de zvon,
 Luna lovește poetul cu lanțul
 Purtat între coapse pe vârful de creion.

Tactilele clipe sunt valuri pustii,
 Barca pierdută revine la mal,
 Căprioarele prind aripi, în vîi
 Iubirea nechează-n copită de cal.

Visul se-ndreaptă în trupeșă cale,
 Lumea învăluie totu-n culori,
 În ochiul uitat de vestale
 Renaște-un fluture orb, uneori!

Când Primăvara e grăbită*Constantin-Nicolae GAVRILESCU*

Mă leagă noaptea-n întuneric
 De visul ce mi-l programez,
 Oh, somnul îmi este bezmetic!...
 Mai pot eu oare să visez?

Când Primăvara e grăbită,
 În adierea vântului fugar
 A florilor mireasmă e primită
 Ca semn al reînnoiri-n dar.

Lumină este-afară în sfârșit,
 Las visu-n dulcea-i reverie,
 Privesc la cerul infinit
 Raze călduțe ce mă-mbie.

Mă-ndeamnă ziua la plimbare,
 Pășesc pe solul înverzit,
 În zări doar păsări călătoare
 Se-nalță-n zbor spre infinit.

Iar eu, la rândul meu doresc,
 Cu primăvara înc-odat',
 Din nou curat ca să iubesc
 Un suflet tandru, nepătat.

Chemările*Zeno HALUPA*
Debut

 Litera 13
Revistă manifest

Vino, cea care ești la fel de fecioară precum ziua în care Fecioara L-a născut pe Iisus.
 Vino, și picioarele tale să fie cârjele în care moartea se va sprijini în mersul ei spre mine.
 Vino, ca ochii genelor tale să se uite din nou la mine cu coada ochiului.
 Vino, și îndepărtează din preajma mea sfârtecatele brațe de soldați, care-și aruncă reciproc ghiulele
 sănătoase tun.
 Vino, și nu mă lăsa a deveni vițelul de aur care privește din colivia sa de aur cum regele Midas aruncă
 peste el lâna de aur.
 Vino, ca pe coama de coaste a scheletului să-mi atârni groapa.
 Vino, și cântă-mi epitaful la vioara ta, cu cele mai mici majuscule.
 Vino, și îndepărtează de lângă mine scorpionii care au, în loc de ace, genele mele.
 Vino, și ochii tăi să-mi fie branhiile în potopul de iubire pe care mi-l porți.
 Vino, căci icoanele, veșnic nepictate pe margini, vor să ne îmbrățișeze cu brațele lor dezvelite.
 Vino, și leagă cerul pe genele tale, frumoase ca întunericul ghimpat, hrănit doar cu miezul nopților.
 Vino, ca să îndepărtezi pământul morții, adânc împământenit sub unghia intrată în carnea de tun a
 soldaților.
 Vino, ca împreună să învățăm, din petalele căzute la picioarele florilor, alfabetul parfumului.
 Vino, și brațele tale să ne fie pendule în orologiul dragostei.
 Vino, ca din floarea-lunii să-mi storci ulei pentru a-mi mirui nopțile.
 Vino, lângă singura ființă pe care dragostea a avortat-o avortându-și pântecul din ea.
 Vino, și să admirăm cum regina-nopții își deschide corola ținând pruncul-parfum în brațe.
 Vino, căci doar zâmbetul tău este o sârmă ghimpată în care s-au agățat două buze trandafirii.
 Vino, și iubește-l etern pe muritorul născut din zei.
 Vino, și poruncește morții să-și deschidă un ochi într-o rană a aproapelui meu, ca să-mi pot sprijini în
 ea celălalt capăt al bârnei din păcătosul meu ochi.
 Vino, și sânii tăi să-mi fie aracii frunții, de pe care să-mi culegi tâmple fără de gloanțe.
 Vino, și cu firele vieților noastre, furate de la moire, să coasem pentru totdeauna gurile oamenilor.